

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κοινωνική προστασία

Σύνοψη διαμεσολάβησης

**Συνταξιοδότηση παρά την απώλεια βιβλιαρίου,
μετά την ολοκλήρωση της προαιρετικής ασφάλισης μακροχρονίως ανέργων
(Πρόγραμμα ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ)**

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Χρήστος Α. Ιωάννου
Ειδική επιστήμονας: Σοφία Αμοριανού

Φεβρουάριος 2017

Μακροχρόνια άνεργη, της οποίας ο χρόνος ασφάλισης (3.000 ημέρες ασφάλισης) είχε ανακεφαλαιωθεί το 2007, εντάχθηκε με απόφαση του ΙΚΑ – ΕΤΑΜ, το 2009, στο πρόγραμμα προαιρετικής ασφάλισης μακροχρονίως ανέργων (ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ), προκειμένου να συμπληρωθούν οι απαιτούμενες 4.500 ημέρες ασφάλισης για τη συνταξιοδότησή της. Μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος, το 2014, υπέβαλε αίτηση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος. Αφού παρήλθαν σχεδόν δύο έτη, η υπηρεσία υπέδειξε στην ενδιαφερόμενη να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση απώλειας ασφαλιστικού βιβλιαρίου, επειδή το ασφαλιστικό της βιβλιάριο, που η ίδια ισχυρίζεται ότι είχε παραδώσει στο τμήμα Μητρώου, δεν βρέθηκε. Η υπεύθυνη δήλωση διαβιβάστηκε, το 2016, στα υποκαταστήματα της έδρας των επιχειρήσεων, στις οποίες εργάστηκε η ενδιαφερόμενη από το 1965 έως και 1987, προκειμένου να διερευνηθούν οι μισθολογικές καταστάσεις και τα βιβλία ελέγχου των εργοδοτών της.

Ο Συνήγορος του Πολίτη με έγγραφό του επισήμανε ότι το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ δεν έπρεπε να εκκινήσει διαδικασία ανεύρεσης του απωλεσθέντος ασφαλιστικού βιβλιαρίου, αφού, σύμφωνα με τη νομοθεσία, μόνο μετά την παράδοση του ασφαλιστικού βιβλιαρίου, την καταμέτρηση, άθροιση και ανακεφαλαίωση των ημερών ασφάλισης που περιέχει και τον υπολογισμό των υπολειπόμενων ημερών ασφάλισης, μπορούσε να εκδοθεί απόφαση του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ περί υπαγωγής της ασφαλισμένης στην προαιρετική ασφάλιση μακροχρονίως ανέργων μέσω ΛΑΕΚ-ΟΑΕΔ. Η ανεξάρτητη αρχή τόνισε ότι η διενέργεια έρευνας με βάση την υπεύθυνη δήλωση, όχι μόνο προσβάλλει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ασφαλισμένης στον ασφαλιστικό της φορέα, αλλά και αντίκειται στην αρχή σύμφωνα με την οποία απαγορεύεται η τέλεση διαδικαστικής πράξης ή η έκδοση απόφασης που έρχεται σε αντίθεση με την κατάσταση που η ίδια η διοίκηση είχε δημιουργήσει με την προηγούμενη συμπεριφορά της, στην οποία είχε δώσει εμπιστοσύνη η ασφαλισμένη.

Ο Συνήγορος του Πολίτη υπογράμμισε ότι η ανεύρεση βιβλιαρίου μέσω της υπεύθυνης δήλωσης είναι όχι μόνο δύσκολη και χρονοβόρα διαδικασία, αλλά μπορεί να αποβεί άκαρπη, όταν η εργοδότη επιχείρηση έχει διακόψει τη λειτουργία της ή μεταφερθεί ή διαλυθεί και δεν υπάρχουν στοιχεία στη διάθεση της υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή η διαδικασία ενδέχεται να οδηγήσει σε διακινδύνευση ή ακόμα και απώλεια του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, χωρίς η ασφαλισμένη να φέρει καμιά ευθύνη. Επιπλέον, ενδεχόμενη απόρριψη μπορεί να οδηγήσει σε ανατροπή και του τεκμηρίου νομιμότητας της απόφασης, με την οποία το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ υπήγαγε την ασφαλισμένη στην προαιρετική ασφάλιση μακροχρονίως ανέργων.

Ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε από το ΙΚΑ-ΕΤΑΜ να ανακαλέσει την απόφασή του αίροντας τα ποικίλα διαδικαστικά εμπόδια που θα προκύψουν εξ' αυτής και να αποφανθεί επί του αιτήματος, διασφαλίζοντας υπέρ της ασφαλισμένης το συνταξιοδοτικό δικαίωμα που πράγματι της ανήκει.

Μετά την παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη έγινε δεκτή η αίτηση της ασφαλισμένης και εκδόθηκε, τον Δεκέμβριο 2016, απόφαση συνταξιοδότησης λόγω γήρατος.